

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntö 11.4.2012 (OM 17/41/2011)

PIKALUOTTOLAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMINEN

Oikeusministeriö asetti joulukuussa 2011 työryhmän, jonka tehtävä oli valmistella ehdotus pikaluottoihin liittyvän lainsäädännön muuttamisesta. Työryhmän pääasiallisena tavoitteena oli vähentää pikaluotoista aiheutuvia velkaongelmia. Työryhmän mietintö valmistui 11.4.2012.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolla on valtakunnallinen rooli ns. pikaluottoyritysten valvonnassa. Eräiden luotonantajien rekisteröinnistä annetun lain (747/2010) nojalla aluehallintovirasto pitää yllä luotonantajarekisteriä ja valvoo rekisteriin merkittyjä luotonantajia.

Työryhmä ehdottaa korkokaton asettamista alle 1000 euron kuluttajaluotoille, jotka eivät ole hyödykesidonnaisia. Samalla luotonantajien velvollisuutta arvioida kuluttajan luottokelpoisuutta ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös rahamäärältään pienten luottojen tarjoajilta edellytettäisiin tarkempaa kuluttajan luottokelpoisuuden arvioimista. Ehdotuksessa ehdotetaan rajoitettavaksi maksullisten tekstiviesti- tai muiden vastaavien viestipalvelujen käyttöä luoton markkinoinnissa, sitä myönnettäessä tai muussa vastaavassa liittyvässä asiointissa.

Työryhmä ehdottaa myös Etelä-Suomen aluehallintovirastolle laajempia tiedonsaantioikeuksia. Aluehallintovirastolle ehdotetaan oikeutta salassapitosäännösten estämättä saada yksilöityä valvontatointa varten tietoja myös muulta yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä kuin luotonantajalta. Käytännössä säännöstä voitaisiin käyttää selvittämään esimerkiksi kenen nimissä luotonantotoiminnassa käytetyt pankkitilit ja puhelinnumerot ovat. Samoin aluehallintoviraston käytössä olevista pakkokeinoista uhkasakon käyttämistä koskevaa säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi. Ongelmana on ollut se, että poliisi on kieltäytynyt suorittamasta esitutkintaa tapauksissa, joissa aluehallintovirasto käyttää päätöksensä tehosteena uhkasakon uhkaa, vaikka uhkasakkoa ei ole tuomittu maksettavaksi. Kysymys on ollut ns. kaksoisrangaistavuuden kiellosta. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että uhkasakon asettaminen ei sinänsä estä samasta teosta rikoksesta tuomitsemista, mikäli uhkasakkoa ei ole tuomittu maksettavaksi lainvoimaisella päätöksellä.

Aluehallintovirasto pitää työryhmän mietinnön ehdotuksia hyvinä ja kannatettavina. Valvovana viranomaisena aluehallintoviraston tietoon on tullut, että pikaluottoyritykset käyttävät maksullisia tekstiviestipalveluita, joissa viestin vastaanottaja joutuu maksamaan palvelusta. Palvelun käytöstä on aluehallintoviraston saamien tietojen mukaan saattanut koitua huomattavat kustannukset, vaikka luottoa ei ole koskaan edes myönnetty. Tällaisen palvelun käytön rajoittaminen on siten kannatettava ehdotus. Aluehallintoviraston tiedonsaantioikeuksien lisääminen on tarpeellinen uudistus. Aluehallintoviraston on ollut vaikea selvittää todellista luotonantajaa, kun sillä ei ole ollut tietoa kenen nimissä luotonantotoiminnassa olevat pankkitilit ja puhelinliittymät ovat. Samoin uhkasakon käyttämistä ja rikosseuraamuksen käyttämistä koskevat selvennykset ovat tarpeellisia uudistuksia.

Aluehallintovirasto ehdottaa luotonantajalakiin lisättäväksi luotonantajille velvollisuuden säilyttää luoton myöntämiseen ja luottosuhteeseen sisältyvät dokumentit tai asiakirjat vähintään viisi vuotta luottosuhteen päättymisestä. Tällä hetkellä laissa ei ole luotonantajille säädetty tällaista velvollisuutta. Luotonantajalla on toki velvollisuus osoittaa, että se noudattanut luoton myöntämisessä kuluttajansuojalain 7 luvun mukaisia velvollisuuksiaan. Kuitenkin, jos asiaa joudutaan selvittämään vuosien päästä, saattaa olla, ettei mitään aineistoa ole enää saatavilla, eikä luotonantajalla ole dokumentaation säilyttämiseen mitään velvollisuutta. Säilytysvelvollisuus turvaisi sekä luotonantajan ja ennen kaikkea velallisen asemaa. Tämä helpottaisi myös valvovan viranomaisen valvontatyötä. Pyytämällä luotonantajalta luottosuhteeseen sisältyvät dokumentaation, voitaisiin selvittää luotonantajan toiminnan lainmukaisuus.

Toisena ehdotuksena aluehallintovirasto esittää eräiden luotonantajien rekisteröinnistä annetun lain 7 §:ää täydennettäväksi siten, että luotonantajien olisi ilmoitettava rekisteriin myös kaikkien luotonantotoiminnassa käyttämiensä internet-sivustojen osoitteet. Pikaluottotoimintaa harjoitetaan pääsääntöisesti internetin kautta. Samalla luotonantajalla saattaa olla useita eri internet-osoitteita käytössään. Aluehallintoviraston tiedossa on yli 400 internet-osoitetta, joissa tarjotaan kuluttajaluottoja. Valvonnan tehostamisen takia olisi tärkeätä, että luotonantajilla olisi velvollisuus ilmoittaa rekisteröityessään kaikki internet-osoitteet, joilla ne tarjoavat kuluttajaluottoja sekä myös rekisteröinnin jälkeen niissä tapahtuvat muutokset. Tiedosta olisi hyötyä myös kuluttajille, jotka voisivat tarkistaa suoraan luotonantajarekisteristä luotonantajan käyttämät internet-osoitteet.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat –vastuualueen johtaja

Esa Ellala

Elinkeino- ja kilpailuvalvonnan tulosryhmävastaava

Marko Peltonen